

ΤΟ ΚΟΥΪΝΤΕΤΤΟ

I

Ἡ ἐξέλιξη, ἡ σύνθεση, τὸ ξαναγύρισμα ἐνὸς ἢ δυο μουσικῶν θεμάτων, ποὺ δημιουργοῦνε τοὺς μουσικοὺς τύπους τῆς φούγκας, τοῦ κοντραπούντου, τοῦ ροντό, κλπ. δὲν εἶναι ἀπλᾶ μουσικὰ παιχνίδια, γιὰ νὰ γεμίσουνε μιὰ φράση, μιὰ βαθειὰ μουσικὴ ἀνάγκη, ποὺ δημιουργεῖται ἀπὸ τὴν καθαρὴ ἀκουστικὴ ἐνέργεια, δηλ. ἀπὸ μιὰ αἰσθητικὴ ἐνέργεια, ποὺ στὴν ἀποκλειστικότητά της, ἀπορροφᾷ τὴ νοητικὴ μας θέση, κ' ἔτσι φανερώνει τοὺς τύπους, ποὺ μᾶς δίνει, σὰ μιὰν ἀνάγκη τέτοια, ὅπως ἡ λογικὴ λ. χ. σ' ἕνα ἄλλο ἐπίπεδο ἐνέργειας, τῆς νοητικῆς. Γι' αὐτὸ ἴσια ἴσια καὶ ἡ ἐξέλιξη ἐνὸς θέματος, σὲ μιὰ ἀπλὴ φράση, ἢ δυο θεμάτων, στὴν πρώτη φράση μᾶς συμφωνίας, στηρίζεται στὴ μουσικὴ βάση τῶν θεμάτων, κι ἀνάλογα μὲ τὴ μουσικὴ ἱκανότητα τοῦ συνθέτη, φανερώνοντας τὴν ἀντίθεση τῶν μουσικῶν στοιχείων, δηλ. τὴν ἀπάντηση, ποῦ, μέσα στὸ μουσικὸ κόσμο, βλέπει τοῦ συνθέτη ἡ υποκειμενικότητά, νὰ γεννιέται, σὰν ἄλλη ἀντίληψη, στὴ μουσικὴ θέση τῶν τόνων τοῦ θέματος, συνθέτει σὲ χρόνο, σὰν τελικὴ λύση, τὴ μουσικὴ βάση τῆς φράσης, ποὺ μᾶς δίνει τὸ γενικὸ χρῶμα ἐλοῦ τοῦ ἔργου. Ἔτσι στὴ ζωγραφικὴ, οἱ πληθεῖες ἀντίθετες τῶν χρωματικῶν τόνων, ποὺ βλέπει σ' ἕνα ἀντικείμενο ὁ ζωγράφος, μᾶς δίνουνε, σὲ χῶρο, τὴ γενικὴ πλοῦσια σύνθεση τῆς εἰκόνας. Τὸ ἴδιο στὴ λογοτεχνία, σ' ἕνα ὄραμα, οἱ ψυχικὲς ἀντίθετες τῶν προσώπων, μᾶς φέρνουνε στὴν τραγικὴ σύγκρουση, στὴ λύση, καθὼς λέμε κοινά, μὰ ποῦ δὲν εἶναι λύση παρὰ μόνο στὴν κοινὴ σημασία τῆς λέξης, καὶ ποῦ εἶναι, αἰσθητικὰ, ἡ σύνθεση ὅλων τῶν προβλημάτων ποὺ ριχτήκαν ἀπ' τὴν ἀρχή. Ἔτσι πλημμυροῦν ἀπὸ τὸν πλοῦτο τῆς ζωῆς, στὴν ἔχταση καὶ στὸν τρόπο ποὺ μᾶς τονε φανερώνει ἡ ἀνθρώπινη ἀντίληψή μας, ὅλες οἱ τέχνες, σὰ μιὰ κοινὴ ἀναπαράσταση, ἀπ' τὴ μιὰ μεριὰ ἀκολουθώντας σὲ αἰσθητικὲς ἀπόχρωσες τίς ἀφαιρεμένες ἔννοιες ποὺ συνθέτει ἡ κρίση μας, τὸ μῆτος, τὸ πάθος, τὴν ἀγάπη κτλ. καὶ βασισμένες ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ ἡ κάθε μιὰ στὰ στοιχεῖα τοῦ αἰσθητικοῦ πεδίου της, ἡ μουσικὴ στοὺς τόνους, ἡ ζωγραφικὴ στὸ χρῶμα καὶ στὴ γραμμὴ, ἡ λογοτεχνία στὰ διάφορα φανερώματα τῆς ἐνέργειας, ποὺ κοινὰ ὀνομάζουμε ψυχὴ.

Αὐτὲς οἱ διάφορες ἀφαιρεμένες ἔννοιες κρύβουν μέσα τους ἕνα μεγάλο πλοῦτο ἀπὸ παράστατες, ποὺ

ὀρίζουν καὶ ξεχωρίζουν τίς υποκειμενικότητες. Σὲ τέχνες, ποὺ ἀγγίζουν περισσότερο τὴν καθμερνή ζωὴ, στὴν ἀθώα τῆς ἐκφραση, ὅπως λ. χ. στὴ λογοτεχνία, ξεχωρίζουμε καθαρώτερα τὸν υποκειμενισμό μᾶς ἔννοιας, λ. χ. τῆς ἀγάπης. Στὴ ζωγραφικὴ τὸ ξεχώρισμα εἶναι δυσκολώτερο, γιὰτὶ ἡ ζωγραφικὴ δὲν εἶναι, ὅπως συχνὰ νομίζουμε, εἰκαστικὴ ἀναπαράσταση τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, μὰ πρῶτ' ἀπ' ὅλα χρωματικὴ καὶ γραφικὴ ἐκφραση αἰσθημάτων. Γι' αὐτὸ μιὰ ἔννοια, ἐκφράζεται στὸν τρόπο ποὺ χαράζει ὁ ζωγράφος τὴ γραμμὴ ἢ ποὺ τονίζει τὸ χρῶμα, ἡ ἔννοια ἔχει ψυχικὴ ὄχι πραγματικὴ ἀξία, καὶ μπορεῖ νὰ εἶναι ὁλότελα ξένη ἀπὸ τὸ ἀντικείμενο ποὺ ἀναπαράσταίνεται. Τὴ στιγμὴ ποὺ νοιώθουμε πῶς ὁ μαίαντρος λ. χ. κινεῖται, εἴμαστε κάτι περισσότερο ἀπὸ ἀπλοὶ θεατῆς, βρισκόμαστε στὰ ὅρια μεταξὺ ἀπὸ δημιουργία καὶ ἐπισκόπηση. Κι ἂν φτάσουμε στὴ μουσικὴ, θὰ δοῦμε, πῶς γιὰ νὰ νοιώσουμε μέσα ἀπὸ τὰ καθαρὰ μουσικὰ στοιχεῖα, τὴν ἐκδήλωση μᾶς ἔννοιας, πρέπει νὰ εἴμαστε οἱ δημιουργοὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι.

Ἡ ἀντίληψη αὐτὴ, μᾶς φέρνει, μὲ πρώτη ὄψη, σ' ἕνα παράξενο ξεχώρισμα τῶν τεχνῶν, καὶ ἀκόμα περισσότερο, σὲ μιὰ ψεύτικη ἀντίληψη τῆς λογοτεχνικῆς κριτικῆς, στὴν ἀντίληψη ποὺ ἔχουμε γι' αὐτὴ σήμερα οἱ περισσότεροι. Ρωμοί, δηλαδὴ στὴν παραδοχὴ, πῶς ἡ κριτικὴ μπορεῖ νὰ ξηγήσῃ λογικὰ τὴν αἰσθητικὴ ἀξία. Μιὰ τέτοια ἀντίληψη γεννιέθηκε σ' ἐμᾶς ἀπὸ τὴν ἑλλειψὴ συγκριτικῶν στοιχείων, ποὺ μπορούσαν νὰ κεντρίσουνε σὲ βαθύτερη σκέψη, ἐπειδὴ μόνο λογοτεχνία κατορθώσαμε νὰ ἔχουμε ὡς τώρα, καὶ αὐτὴ σὲ μικρὸ βαθμὸ. Κι ὅπως εἶδαμε πάρα πάνω, βλέποντας τὴν κακὴ μοῖρα τῆς λογοτεχνίας, νὰ βρίσκεται δηλ. κοντύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλη τέχνη στὴν καθμερνή ζωὴ, νομίσαν οἱ κριτικοί, πῶς ἡ ἀξία ἐνὸς ἔργου βρίσκεται στὴν ἔνταση τῆς υποκειμενικῆς ὑποδιαίρεσης μᾶς ἔννοιας. Ἀκολουθώντας μιὰ τέτοια ἀντίληψη ὡς τὸ τέλος, φτάνουμε στὸ σημεῖο νὰ παραδεχτοῦμε, πῶς ἡ ἐκφραση τῆς ἔννοιας τοῦ τρόμου, ἐνὸς κοινοῦ τρόμου, φανερώνεται καλύτερα μὲ μιὰ κραυγὴ. Καὶ σιγά-σιγά φτάνουμε πέρα ἀκόμα, στὴν ὑπεξαίρεση τῆς υποκειμενικότητος ὅχι τῶν πλαστῶν προσώπων, ἀλλὰ τοῦ δημιουργοῦ. Σ' ἕνα καλλιτέχνημα ὅμως μιὰ τέτοια ἔννοια παίρνει μορφή σὲ λόγια, καὶ τὰ λόγια αὐτὰ δὲ μᾶς ἐνδιαφέρουν ἐπειδὴ ζωγραφίζουν ψυχικὴ κατάσταση, γιὰτὶ μιὰ τέτοια κατάσταση μπορεῖ νὰ ἔφτανε στὴν τελειότητα μὲ τὴ σιωπὴ, μὰ πρῶτ' ἀπ' ὅλα γιὰτὶ μᾶς δίνουν ἐκεῖνο ποὺ ὀνομάσαμε πάρα πάνω «αἰσθητικὴ ἀπόχρωση» τῆς ἔννοιας.

Ἐδῶ εἶναι τὸ σημεῖο ποὺ ἐνώνονται ὅλες οἱ

ταιρίας «Ἐθνικὸ Θέατρο» ὁ κ. Ἀμπελάς σάν Ἀμπελάς πάλι φέρθηκε.

Ἀπόψε ἡ Ἑταιρία τοῦ «Ἐθνικοῦ Θεάτρου» συνεδριά-
ζει γιὰ νὰ κρίνει τὸ φέρομιο τοῦ αὐτοῦ κ' ἐλπίζουμε στὸ
ἐρχόμενο φύλλο νὰ βρεθοῦμε στὴν εὐχάριστη θέση νὰ δη-
μοσιεύουμε καμιά ἀντρίκια ἀπόφαση τῆς Ἑταιρίας ποὺ θὰ
βάξει πιά, μὰ γιὰ πάντα, τὸν κάθε κ. Ἀμπελά στὴ θέ-
ση του.

ΜΕ χαρά μας εἶδαμε τούτη τὴ βδομάδα στὴν προμε-
τωπίδα τῆς «Ἑστίας» πλάϊ στόνομα τοῦ ἰδιοκτήτη της, καί
τόνομα τοῦ κ. Α. Χρυσάνθη γιὰ διευθυντὴ της.

Εἶτανε μιὰ ἡθικὴ ἀναγνώριση αὐτῆ ποὺ τὴ χρωστοῦσε
ὁ κ. Κύρος στὸν πιστὸ καὶ ἀφοσιωμένο του συνεργάτη, ποὺ
δεκαπέντε περίπου χρόνια πρόσφερε στὴν «Ἑστία» ὄχι μό-
νο τὴν πνευματικὴ του ἐργασία μὰ καὶ τὰ σπάνια τῆς ψυ-
χῆς του χαρίσματα.

Ὁ κ. Χρυσάνθης ὡς χαρακτήρας, τὸ λέμε ἀνεπιφύλα-
χτα, εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς λίγους ποὺ μπορεῖ νὰ δείξει μὲ
περηφάνεια ἡ Ἀθηναϊκὴ δημοσιογραφία.

Λίγο πρὶν ἰεωτεριστὴς νὰ εἶτανε μοναχά, μὰ καὶ αὐτὸ τὸ
χάρισμα ἐλπίζουμε νὰν ἀποχτήσῃ μὲ τὸν καιρὸ, γιὰ νὰ
βερνικώσῃ, ἔτσι νὰ ποῖμε, τὸ διαμαντένιο του χαρακτήρα
καὶ τὴ σεμνὴ καὶ ἀδόρυβη ἐργασία του.

ΑΠΟ τὸ Κουλουμβάκειο μυσσιάνι («Μέλλον», ἀριθ. 7,
σελ. 4, στήλη 4) ἕνα ξυλάγγουρο κάθε τόσο :

«..... Ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας περιώδευ-
σεν ἐκλογικῶς τρεῖς ἕνα νομόν, κατὰ μέθοδον πνευ-
ματικῆς μετὰ τῶν λαϊκῶν στρωμάτων ἐπικοινωνίας
πρωτοφανῆ εἰς τὰ ἐκλογικὰ ἡμῶν χρονικά. Διότι ἡ-
γόρευσα ἀπειράκις καὶ εἰς πᾶν χωρίον τοῦ Νομοῦ
μου ἐφήρμοσα τὴν διαλεκτικὴν μέθοδον τῆς συζη-
τήσεως. Μεταχειριζόμενος πρὸς δοκιμασίαν ἐκφρά-
σεις τῆς καλουμένης δημοτικῆς, **οὐχὶ μόνον δυσ-
ρέστησα, ἀλλὰ καὶ δὲν ἔπεισα, καὶ παρεξηγήθην,**
καὶ δὲν **ἐγενόμην ἀντιληπτός.** Βεβαίῳ τοῦτο **ἐπὶ
λόγῳ τιμῆς.** Καὶ ἔχω μάρτυρα ἕνα βουλευτὴν—
μαλλιάρδον—ὅστις μὲ συνεχάρη διὰ τὴν τελειότητα
μεθ' ἧς χειρίζομαι τὴν λεγομένην δημοτικὴν. Ἀλλ'
ἂν θέλῃ ὡς μαρτυρήσῃ, ὅτι εἰς ἓν χωρίον, ἐν ᾧ ἀπο-
λαύω ἔξαιρετικῆς δημοτικότητος, διότι, παίζων, ἡθέ-
λησα νὰ εὐχαριστήσω αὐτόν, κατάρθωσα νὰ πικρά-
νω τοὺς φίλους μου χωρικοὺς καὶ νὰ μὴ ἐννοήσωσι
τοὺς λόγους μου καὶ τὰς συμβουλὰς μου....»

Κι ἀφοῦ ὁ κ. Κουλουμβάκης μᾶς ὀρκίζεται «ἐπὶ λόγῳ
τιμῆς», δὲν ἔχουμε καμιά δυσκολία νὰ πιστέψουμε πὺς οἱ
χωρικοὶ τοῦ νομοῦ Λακωνίας μιλοῦν καὶ νιώθουνε **μόνο**
τὴν καθαρεύουσα καὶ τίς συμβουλὲς τοῦ κ. Κουλουμβάκη,
Ἀμὴν. Κι ἀπόδειξη, ποὺ δὲν τονε βγάλανε βουλευτὴ.

ΣΥΝΤΑΞΗ θὰ δοθεῖ στὸ Ματσούκα. Τὸ εἶπε ὁ
Πρωθυπουργὸς μέσα στὴ Βουλὴ καὶ ἔλ' οἱ βουλευτὲς
χεροκοπήσανε, καὶ ἔλ' ἡ κοινωνία τοὺς ἀκολούθησε
μὲ χεροκοπήματα.

Ὅχι πιά εὐγε ! στὸ Ματσούκα, μὰ εὐγε ! στὸ
Κράτος ποὺ τιμώντας ἔτσι ἐπίσημα τὸν ἄγνὸ πα-
τριώτη καὶ τὸν κατάλευκο ἄθροπο, τιμᾷ τὸν ἴδιο
τὸν ἑαυτοῦ του.

Ὅστερ' ἀπὸ τὴ σύνταξη τοῦ Σάθα, ἡ σύνταξη
τοῦ Ματσούκα ἐρχεται σάν ἡ πρὶ σεμνῇ καὶ τίμιῃ
πράξῃ τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς. Εὐγε της !

@ Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Ἀπὸ τὴ Σάμο λάβαμε ἕνα ἀγγελτήρι γάμου, γραμμένον
στὴ δημοτικῇ : «Γιάννης Στεφανῆς καὶ Ἀθηνά Γιαννικά-
κη στεφανωθήκανε στίς 8 τοῦ Φλεβάρη 1911». Νά, κ' ἕνα
τραγουδάκι ποὺ τάφιερώνει ὁ φίλος μας στὸ διαλεχτὸ του
ταίρι :

Καὶ στῶ συννέφων τὰ φτερά, οἱ στοχασμοὶ μου πάντα
Μὲ τῆς χαρᾶς ταξίδεβαν τὸ φωτερό τάγερνι,
Κυνηγετὲς μὲ τόνειρο μέο' στάπειρον τὰ πλάτια
Κάποιος ποὺ θὰ μὲ γήτεβε μὲ τῆς ψυχῆς τὸ μάγω,
Ὡς ποῦ βαθιὰ μὲ γγίζανε τὰ πλανερὰ σου μάτισα.
Μὲ τὸ πλατὶ τὸ γέλιο τους μὲ τὴ γλυκειά τους λάμψη
Κι ἀνάλαφρα σκορπίσανε τὸν ἀχνερὸ τὸν πέπλο
Ποὺ στὴ Ζοὴ μὲ πλάναι· καὶ σ' ἐννοιῶσα σιμά μου
Σὰν ἀνοιξιὰτιζα πνοή, ὦ, τόνειρου, ἀλήθεια.

Φλεβάρης, 1911

• ΣΤΕΦΟΣ ΓΕΡΜΑΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γνωστοποιεῖ ὅτι, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικη-
τικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς, ἡ πληρωμὴ τοῦ ἐκ φρ. 6
κατὰ μετοχὴν ὀριστικοῦ μερίσματος τῆς Β' ἔξαμη-
νίας 1913 καὶ τοῦ ἐκ φραγ. 23 ἐπὶ ἰδρυτικῶν τί-
τλων ἄρξεται ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Σαββάτου, διην
τρέχοντος, παρὰ τῇ Ἐμπορικῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλά-
δος καὶ τῷ Ταμείῳ τῆς Ἑταιρείας ἐπὶ τῇ προσα-
γωγῇ τῆς μερισματοποδείξεως ὑπ' ἀριθ. 10 διὰ τὰς
μετοχὰς καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5 διὰ τοὺς ἰδρυτικοὺς
τίτλους.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 5 Μαρτίου 1914.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

ΡΟΔΟΠΗ

Ν. Ποριώτη : Ροδόπη, τραγῳδία. Σχ. 80, σελ. 101
δρ. 3. Βιβλιοπώλης : Βασιλείου καὶ Κουκλάρα
(ὁδὸς Σταδίου, 42), Ἀθήνα.